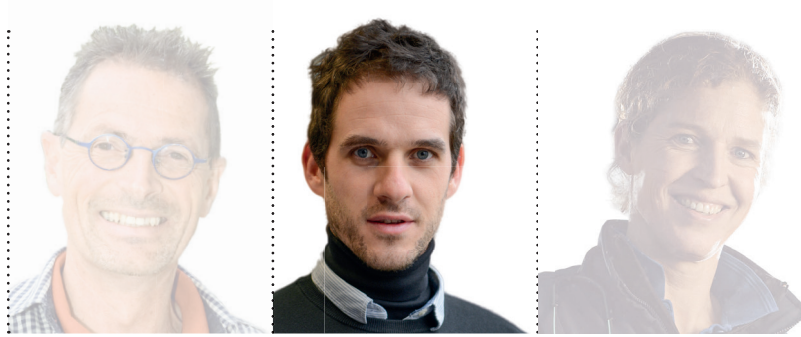

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Toon Meesters, werkzaam bij Vee & Arts Veterinaire Diensten uit Roosendaal, Hans Van Loo, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), en Annemiek Veenkamp van Dierenartspraktijk Flevoland wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziekte tot behandeling.

Kalfziekte of calciumtekort na het afkalven

naam aandoening

klinische hypocalcemie

verschijnselen

niet rechtop kunnen, daling van drogestofopname, pensmotiliteit en/of afweer, secundaire ziekten

oorzaak

gebrek aan calcium in het bloed

preventie en behandeling

calciumarm voeren tijdens droogstand en aanzuren met anionische zouten, behandeling via intraveneus calciuminfuus

Het is een frisse, maar zonnige zondagochtend als een van onze melkveehouders opbelt voor een pasgekalvde koe die niet meer rechtop kan. Alweer, want het is ondertussen zijn derde geval in tien dagen tijd.

Bij aankomst blijkt de koe nog min of meer in normale houding te liggen, maar ze heeft koude oren, geen koorts, en vertoont spiertrillingen. Verder is de uier normaal en heeft ze normaal gekleurde slijmvliezen. Alles wijst op hypocalcemie, beter bekend als kalfziekte. Hypocalcemie is een gebrek aan calcium in het bloed, waardoor de spieren en zenuwen niet meer normaal kunnen functioneren.

Sinds kort hebben we in onze praktijkwagens een draagbaar metertje om het calciumgehalte in het bloed van de koe ter plaatse te kunnen bepalen. En inderdaad, de diagnose van kalfziekte bij deze koe is snel bevestigd. Ik geef een correcte dosis calcium aan de koe via een intraveneus infuus en dien daarnaast nog een ontstekingsremmer toe. Een kwartiertje later staat de koe weer rechtop en ziet er al veel frisser uit. 'Geef haar na twee en na twaalf uur nog een calciumbolus om te voorkomen dat ze hervalt. Maar laat ons ook nog eventjes bij de droge koeien passeren, om te kijken of daar geen oorzaak is van die plotse uitbraak van kalfziekte', stel ik voor.

Op vlak van drogestofopname en rantsoensamenstelling kan ik weinig opmerken. 'Er is wel iets veranderd', zegt de veehouder. 'Ik gebruik sinds kort andere anionische zouten ter preventie van kalfziekte, maar dat kan het toch niet zijn?'

Als we kijken naar de samenstelling, zien we dat de vorige anionische zouten vooral chloridezouten bevatten, terwijl de nieuwe voornamelijk sulfaat-zouten bevatten. We besluiten om enkele urinestalen te nemen in de close-upgroep, om na te gaan of de koeien op het eind van de droogstand voldoende aangezuurd zijn. Aanzuren van het bloed en dus ook van de urine via het gebruik van anionische zouten bij de close-upkoeien is een bekende doeltreffende manier om hypocalcemie te voorkomen, maar dit dient nauwkeurig te gebeuren en opgevolgd te worden via pH-bepaling van de urine. De urine-pH dient na aanzuren gemiddeld tussen de 6 en 6,5 te liggen, maar via meting zien we dat deze hoger is dan 7, wat duidt op een suboptimale preventie. De dosis van de anionische zouten dient dus verhoogd te worden. Het is bekend dat sulfaat-zouten minder goed verzurend werken dan chloridezouten, vanwege de lagere absorptie. Sinds we de dosis anionische zouten hebben aangepast en de urine-pH strikter monitoren, zijn er geen nieuwe gevallen van kalfziekte meer geweest.